



Warszawa, maj 2022 roku

Szanowni Państwo, Drogie Koleżanki, Drodzy Koledzy,
Członkowie i Sympatycy Komisji Historycznej TPW,

Ponad cztery miesiące upłynęły od naszego wspólnego ostatniego spotkania... W międzyczasie pandemia koronawirusa nieco przygasła (jednak czy w rzeczywistości, czy w tylko przekazie publicznym – trudno bodaj rozstrzygnąć...), 24 lutego Rosja zaatakowała Ukrainę (a pamiętamy, że w grudniu zeszłego roku rozmawialiśmy o Polskim Królestwie Romanowów...), następnie – nie otrząsnawszy się z przerażenia i zdumieni tą inwazją oraz ofiarowując pomoc uchodźcom z Kijowa, Lwowa czy innych bombardowanych miast ukraińskich – musieliśmy inaczej nastroić się do niedawnych Świąt Wielkiej Nocy, wreszcie zazwyczaj radosne i lekkie dni majówki również zasnęły nam myśli o blisko toczącym się konflikcie i ewentualnej eskalacji działań militarnych. Smutnego pejzażu tych miesięcy dopełniła 13 marca śmierć naszego Kolegi z Komisji Historycznej TPW – Piotra Łubińskiego ps. „Andrzej”, Powstańca Warszawskiego, strzelca kompanii K-1 Pułku Armii Krajowej „Baszta”, po kapitulacji Mokotowa więźnia obozu koncentracyjnego KL Stutthof.

W takich okolicznościach trudno było się umówić na kolejne spotkanie Komisji Historycznej Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaciół Warszawy. Nadszedł maj – i z nim na nowo roznieciła się chęć na istotne rozmowy warszawskie, które powinniśmy prowadzić. Wątek powstańczy, w ostatnich sezonach zebrzań naszej Komisji zainicjowany w październiku 2018 roku opowieścią dziś już śp. Piotra Łubińskiego, a kontynuowany narracją we wrześniu zeszłego roku także przez Powstańca Warszawskiego – Witolda Kruczka Abuladze ps. Kruk, wraca na dniach.

Zapraszamy Państwa bowiem już w najbliższy poniedziałek **9 maja o 17:00** do udziału w spotkaniu z **Wandą Traczyk-Stawską**. Z uwagi na uwarunkowania od nas niezależne będzie to **zdalne zebranie** naszej Komisji (podobnie jak kilka zebrzań zeszłorocznych – i to majowe przeprowadzimy przez aplikację *Google Meet*; w pasku adresów internetowych lub w przeglądarce należy wpisać link umożliwiający uczestnictwo: meet.google.com/jkc-vdja-edj – po czym „kliknąć” w ówże link na moment przed 17:00 w rzeczoney poniedziałek, włączyć mikrofon oraz kamerę – i to wszystko).

Niedługo przed inwazją Rosji na Ukrainę ukazała się książka pt. *Błyskawica. Historia Wandy Traczyk-Stawskiej żołnierza powstania warszawskiego* – wywiad z przewodniczącą Społecznego Komitetu ds. Cmentarza Powstańców Warszawy. Bohaterka często zabiera głos publicznie w ważnych sprawach życia społecznego i politycznego. Powiedziała już o sobie dużo, dopiero jednak we wspomnianej książce czytelnik otrzymał pełny portret tej zadziwiająco silnej i odważnej kobiety, gdyż podczas lektury poznajemy jej dzieciństwo, lata okupacji, realia Powstania Warszawskiego, powojenną tułaczkę. Historia opowiadana przez Wandę Traczyk-Stawską dotyczy przestrzeni naszego miasta, m.in. ulic Dolnej, Grottgera, Jasnej, Alej Ujazdowskich, Łazienek Królewskich. Na rogu Chmielnej i Nowego Świata na jej rękach umierał młody powstaniec, którego rozpaczliwie chciała uratować. Sam tytuł książki ma dzisiaj podwójne znaczenie i odsyła zarówno do nazwy broni („błyskawica”), jak i do skupionych pod znakiem czerwonej błyskawicy gniewem walczących o swoje prawa współczesnych kobiet.

Jako nastoletnia dziewczyna Wanda Traczyk-Stawska obcięła warkocz i poszła do Powstania. Nigdy nie miała i nie ma wątpliwości, które sprawy są w życiu najważniejsze. Jakże wymownie brzmią wypowiedziane teraz niektóre zdania, w okolicznościach innej wojny, tak nieodległej i nas dotyczącej. Podczas zdalnego spotkania z naszym Gościem, które poprowadzi **Maria Kamińska** z Komisji Historycznej, inicjatorka szkolenia dla przewodników skupionych w TPW (wspólny spacer dokładnie sprzed czterech lat został zarejestrowany w telewizyjnym cyklu *WAWA Bohaterom*: <https://warszawa.tvp.pl/37081342/05052018>), porozmawiamy o historii Warszawy, ale także o psychologicznym wymiarze wojny i wszelkich przejawach ograniczania wolności.

Pozostajemy z dobrymi myślami – do zdalnego zobaczenia w poniedziałek 9 maja o 17:00 –

MIKOŁAJ MADUROWICZ

HALINA NIEMIEC

Przewodniczący
Komisji Historycznej Zarządu Głównego TPW

Zastępczyni przewodniczącego
Komisji Historycznej Zarządu Głównego TPW